യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണപ്രകരണം ഉത്തരാർധം)/സർഗം 90

ശ്രീരാമ ഉവാച .
അനന്തരം വദ ബ്രഹ്മഞ്ജഗന്തി ഭവതാ തദാ .
ഭൂമണ്ഡലാനാം ഹൃദയേ ക്വചിദ്ദൃഷ്ടാനി നൈവ വാ .. 1
ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
പരാത്മജാഗ്രത്സ്വപ്നോർവീമണ്ഡലൗഘാത്മനാ മയാ .
തതോഽനുഭൂതം ഹൃദയേ ദൃഷ്ടം ച പരയാ ദൃശാ .. 2
യാവത്തഥൈവ സർവത്ര ജഗജ്ജാലമവാസ്ഥിതമ് .
സർവം ദൃശ്യമയം ശാന്തമപി ദ്വൈതമയാത്മകമ് .. 3
ജഗന്തി സന്തി സർവത്ര സർവത്ര ബ്രഹ്മ സംസ്ഥിതമ് .
സർവം ശൂന്യം പരം ശാന്തം സർവമാരമ്ഭമന്ഥരമ് .. 4
സർവത്രൈവാസ്തി പൃഥ്വ്യാദി സ്ഥൂലം തച്ച ന കിംചന .
ചിദ്ദ്യോമൈവ യഥാ സ്വപ്നപുരം പരമജാതവത് .. 5
നേഹ നാനാസ്തി നോ നാനാ ന നാസ്തിത്വം ന ചാസ്തിതാ .
അഹമിത്യേവ നൈവാസ്തി യത്ര തത്ര കുതോഽസ്തി കിമ് .. 6
അനുഭൂതമപീദം സദഹമിത്യാദിരൂപകമ് .
നാസ്ത്യേവ യദി വാപ്യസ്തി തദ്ബ്രഹ്മാജമനാമയമ് .. 7
യത്സ്വപ്നപുരമേവേദം സർഗാദാവേവ ചിന്നഭഃ .
അസ്തിതാനാസ്തിതേ തത്ര കീദൃശേ ക്വ കുതഃ സ്ഥിതേ .. 8
യഥാഹം ദൃഷ്ടവാംസ്താനി ജഗന്ത്യവനിരൂപധൃക് .
തഥാ മയാ ജലീഭൂയ ദൃഷ്ടം താദൃശമേവ തത് .. 9
വാരിധാരണയാ വാരി ഭൂത്വാ ജഡമിവാജഡമ് .
സമുദ്രമന്ദിരേഷ്വന്തശ്ചിരം ഗുലഗുലായിതമ് .. 6.2.90.10
തൃണവൃക്ഷലതാഗുല്മവല്ലീനാം സ്തമ്ഭനാഡിഷു .
മൃദ്വലക്ഷിതമാരൂഢം തവാങ്ഗേഷ്വിവ യൂകയാ .. 11
സർവോത്ഥാനോപമാസ്തമ്ഭേ തച്ഛേദേ വലയോപമാ .
മൃദ്ന്യാ കർണാഹിഗത്യേവ രചനാ പ്രകൃതോദരേ .. 12
വല്ലീതമാലതാലാദിപല്ലവേഷു ഫലേഷു ച .
വിശ്രമ്യ പുഷ്ടയാഽഽകൃത്യാ രേഖാവിരചനം കൃതമ് .. 13
മുഖേനാവിശ്യ ഹൃദയമൃതുവൈധുര്യധാരിണാ .
ഹൃതാ വിധുരിതാ ഭുക്താ ലൂനാ ദേഹേഷു ധാതവഃ .. 14
സുപ്തം പല്ലവതല്പേഷു പ്രാലേയകണരൂപിണാ .
തുല്യകാലമശേഷേഷു ദിക്ഷു സർവാസ്വഖേദിനാ .. 15
നാനാഹ്രദനദീഗേഹഗ്രാഹിണാഽവിരതാധ്വനാ .
വിശ്രാന്തം സേതുസുഹൃദഃ പ്രസാദേന ക്വചിത്ക്വചിത് .. 16
വിദാഽവിദനുസംധാനാജ്ജഡേന തദനാശ്രയാത് .
ജഡാശയേഷൂല്ലസിതം ജലേനാവർതവർതിനാ .. 17

മയാ ദുഷ്കൃതിനേവോർധ്വശിലാസ്വസ്ഥേന ഭൂഭൃതാമ് .
സ്വാവർതവർതിനാ ശ്വഭ്രപാതേഷു ശതധാ ഗതമ് .. 18
ധൂമരൂപേണ നിർഗത്യ ദാരുഭ്യോ ഗഗനാർണവേ .
കണരത്നേന നീലർക്ഷമണ്യന്തർവർതിനാ സ്ഥിതമ് .. 19
വിശ്രാന്തമഭ്രപീഠേഷു വിദ്യുദ്വനിതയാ സഹ .
ഭിന്നേന്ദ്രനീലനീലേന ശേഷാങ്ഗേഷ്വിവ ശൗരിണാ .. 6.2.90.20
പരമാണുമയേ സർഗേ പിണ്ഡരൂപേഷ്വലക്ഷിതമ് .
സ്ഥിതമന്തഃപദാർഥേഷു ബ്രഹ്മണൈവാഖിലാത്മനാ .. 21
പ്രാപ്യ ജിഹ്വാണുഭിഃ സങ്ഗമനുഭൂതിഃ കൃതോത്തമാ .
യാമാത്മനോ ന ദേഹസ്യ മന്യേ ജ്ഞാനസ്യ കേവലമ് .. 22
ന മയാ ന ച ദേഹേന നാന്യേനാസ്വാദിതാത്മ യത് .
തദന്തർവിവൃതം ചേത്യമജ്ഞാനായ തദപ്യസത് .. 23
സർവർതുരസരൂപേണ നാനാമോദാനി ദിക്ഷ്വലമ് .
ഭുക്താനി പുഷ്പജാലാനി പ്രോച്ഛിഷ്ടം ദദതാലയേ .. 24
ചതുർദശപ്രകാരാണാം ഭൂതാനാമങ്ഗസന്ധിഷു .
ഉഷിതം ചേതനേനേവ ജഡേനാപ്യജഡാത്മനാ .. 25
സീകരോത്കരരൂപേണ രഥമാരുഹ്യ മാരുതമ് .
ആമോദേനേവ വിഹിതം വിമലവ്യോമവീഥിഷു .. 26
രാമ തസ്യാമവസ്ഥായാം പരമാണുകണം പ്രതി .
അനുഭൂതമശേഷേണ യഥാസ്ഥിതമിദം ജഗത് .. 27
അജഡേന ജഡേനേവ സമയാ ജാലയാ തയാ .
അന്തഃസർവപദാർഥാനാം ജ്ഞാതാജ്ഞാതേന സംസ്ഥിതമ് .. 28
ജഗതാം തത്ര ലക്ഷാണി നാശോത്പാതശതാനി ച .
മയാ ദൃഷ്ടാനി രൂഢാനി കദലീദലപീഠവത് .. 29
ഏവം ജഗച്ചാജഗദ്വാ സാകാരം വാ നിരാകൃതി .
ചിന്മാത്രഗഗനം സർവമാകാശാധികനിർമലമ് .. 6.2.90.30

ന കിംചനത്വം ച ന കിംചനേദം
ശുദ്ധഃ പരോ ബോധ ഇദം വിഭാതി .
സ ചാപി നോ കിംചന നാപി ശൂന്യ-
മാകാശമേവാസി വികാസമാസ്വ .. 31

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠമഹാരാമായണേ വാത്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു നിർവാണപ്രകരണേ ഉത്തരാർധേ പാഷാണോപാഖ്യാനേ ജലജഗ+ദ്വർണനം നാമ നവതി-തമഃ സർഗഃ .. 90 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
23.12.2023